

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tryckbärande anordningar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tryckbärande anordningar (RP 88/2017 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Pauliina Kanerva, arbets- och näringsministeriet
- regeringssekreterare Perttu Wasenius, försvarsministeriet
- specialsakkunnig Sten Sundberg, Trafiksäkerhetsverket
- sektionschef Markus Kauppinen, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- ledande brandinspektör Markus Latva-aho, Helsingfors stads räddningsverk.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om tryckbärande anordningar ändras av lagtekniska skäl. I lagen föreslås en ny bestämmelse om försvarsmaktens register över tryckbärande anordningar i syfte att skapa klarhet i arbetsfördelningen mellan tillsynsmyndigheterna för lagen om tryckbärande anordningar. Dessutom föreslås det en definition på tryck samt precisering av bestämmelserna om språkrav för märkningar på och anvisningar för tryckbärande anordningar, bestämmelserna om flyttning av tidpunkten för en periodisk besiktning på en tryckbärande anordning, bestämmelserna om säkerhetskrav i fråga om sammanfogning av sådana tryckbärande anordningar vars överensstämmelse med kraven inte har visats samt bestämmelserna om kraven på påfyllning av och påfyllningsplats för transportabla tryckbärande anordningar och tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar. Dessutom preciseras övergångsbestämmelsen. De föreslagna ändringarna behövs för att skapa klarhet i tillämpningen av lagen och baserar sig huvudsakligen på rättsläget som föreskrivits tidigare och rådande praxis, som inte avsågs bli ändrad vid revideringen av lagen om tryckbärande anordningar. De föreslagna ändringarna säkerställer genomförandet av Europeiska unionens lagstiftning om tryckbärande anordningar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Betänkande EkUB 14/2017 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utgångspunkter för den föreslagna lagstiftningen. Propositionen går ut på att se över lagstiftningen om tryckbärande anordningar till följd av de behov som uppstått efter införandet av den lag om tryckbärande anordningar (1144/2016) som trädde i kraft den 1 januari 2017. De aktuella ändringsförslagen samordnar enligt uppgift bestämmelserna inom olika rättsområden och skapar därmed en konsekvent rättslig och förvaltningsövergripande referensram för produktsäkerhetssektorn.

En till utskottet lämnad skriftlig promemoria som motiverar ytterligare ändringar utöver de som ingår i propositionen ger däremot inget klart svar på vilken inverkan praxis inom branschen har haft på inriktningen för de här nya ändringsbehoven. Enligt motiveringen i promemorian bör bestämmelserna ändras så att de bättre svarar mot dagens praxis och tillämpningen av lagen. Utskottet anser att den här infallsvinkeln är problematisk till den del faktorerna bakom ändringsbehovet inte relateras mer ingående än så här. Enbart etablerad praxis inom branschen utgör ingen grund för att ändra lagstiftningen, om praxisen inte bygger på faktorer med anknytning till säkerhet, riskanalys eller olycksstatistik som talar för att kodifiera rådande praxis. Utskottet påpekar att Statens revisionsverk har lagt vikt vid att lagstiftningens konsekvenser för företag ska tas upp i propositionerna (Statens revisionsverks utredning 1/2016 "Bedömning av lagstiftningens sektorövergripande konsekvenser"), framför allt om de föreslagna bestämmelserna är förvaltningsövergripande. Utskottet ser det som viktigt att de iakttagelser som lyfts fram i utredningen vägs in när lagberedningsprocesserna utvecklas.

Utiifrån utfrågningen av sakkunniga anser utskottet att ändringsförslagen enligt propositionen är motiverade och tillstyrker propositionen med de ändringar som behandlas nedan i detaljmotiveringen.

Försvarsmaktens register över tryckbärande anordningar. I den gällande lagen finns inte någon bestämmelse om att försvarsmakten ska föra register över militära tryckbärande anordningar samt tryckbärande anordningar som är fast installerade i försvarsmaktens eller försvarsministeriets särskilt skyddade objekt. Försvarsmaktens behov att föra ett eget register när det gäller särskilt skyddade objekt som är i försvarsförvaltningens besittning baserar sig på skäl relaterade till försvaret av landet. Försvarsmakten bör själv kunna besikta tryckbärande anordningar som är fast installerade i objekt som är i försvarsmaktens besittning, som ska hemlighållas med tanke på landets försvar och dit bara försvarsförvaltningens ordinarie personal har tillträde. Befogenheten är nödvändig eftersom sekretessbelagd försvarsrelaterad information annars kunde läcka ut till utomstående vid besiktningarna. Utskottet anser att den föreslagna bestämmelsen om försvarsmaktens uppgift att föra register behövs för att förtydliga tillämpningen av lagen och fördelningen av befogenheter mellan de myndigheter som har hand om tillsynsuppgifterna.

Nivån på regleringen av den tekniska säkerheten. Regleringen av den tekniska säkerheten syftar huvudsakligen till att utveckla den inre marknaden i EU och tillgodose medborgarnas säkerhet. Utskottet påpekar dock att ambitionerna att ha dels en hög nivå på säkerheten, dels en samordnad europeisk reglering i vissa avseenden har lett till sådana kriterier för driften av anordningar och sådana skyldigheter för användarna som till viss del upplevs vara ytterst tunga i relation till syftena med bestämmelserna. Som genomgående principer ser utskottet det som viktigt att reglering-

Betänkande EkUB 14/2017 rd

en av och tillsynen över den tekniska säkerheten ska vara riskbaserade och att sanktionerna ska vara proportionella så långt medlemsstaternas nationella prövningsrätt tillåter det.

DETALJMOTIVERING

86 §. Bestämmelser som tillämpas på tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar. Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett krav i enlighet med handels- och industriministeriets beslut (953/1999) som utfärdats med stöd av den gamla lagen om tryckbärande anordningar (869/1999). Det är nödvändigt att lagen om tryckbärande anordningar tydligt föreskriver att lagen om transport av farliga ämnen (719/1994 med senare ändringar) ska tillämpas på periodisk besiktning av tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar. På periodisk besiktning tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen om transport av farliga ämnen, eftersom de tekniska kraven anges där. De periodiska besiktningarna av flaskor för andningsapparater och bärbara brandsläckare ska utföras enligt samma förfarande som de periodiska besiktningarna av gasflaskor med motsvarande innehåll.

Utifrån detta får bestämmelsen följande formulering: "Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på påfyllning, tömning och annan användning av tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar. Lagen om transport av farliga ämnen tillämpas på periodisk besiktning av tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar."

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 88/2017 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om tryckbärande anordningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) 2 § 4 punkten,
ändras 2 § 6 och 37 punkten, 18 § 4 mom., 56 § 5 mom., 76 §, 86 §, 88 § 5 mom., 89 § och 90 §
1 mom.,
fogas till 2 § en ny 38 punkt, till lagen en ny 97 a § och till 110 § ett nytt 8 mom. som följer:

Betänkande EkUB 14/2017 rd

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) *tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar* tryckbärande anordningar vars överensstämmelse med kraven visas i enlighet med denna lag och som till sin konstruktion, sin drift och sina periodiska besiktningar motsvarar transportabla tryckbärande anordningar,

37) *effekttal* det tal som erhålls genom att produkterna av talvärdena av det högsta tillåtna drifttrycket och effekten i de olika ång- och hetvattenpannor som är i drift i en pannanläggning räknas samman,

38) *tryck* den tryckbärande anordningens inre tryck jämfört med det yttre atmosfärtrycket, dvs. övertryck; följaktligen uttrycks undertryck med ett negativt värde.

18 §

Bruksanvisningar, säkerhetsinformation, märkningar och kontaktuppgifter

Märkningarna, säkerhetsinformationen och bruksanvisningarna samt de dokument som följer med den tryckbärande anordningen ska finnas på finska eller svenska. På tryckbärande anordningar som är avsedda för eller som i väsentlig grad används för enskild konsumtion ska de märkningar och bruksanvisningar och den säkerhetsinformation som avses ovan samt de dokument som följer med den tryckbärande anordningen dock alltid finnas på finska och svenska. Vad som föreskrivs i detta moment gäller inte uppgifter på märkskyltar.

56 §

Följande periodiska besiktningar

Tidpunkten för en periodisk besiktning kan flyttas med högst 13 månader, om det inte föreskrivs om kortare intervaller nedan i lagen. Flyttningen påverkar inte tidpunkterna för följande periodiska besiktningar.

76 §

Installations-, reparations- och ändringsarbeten på en tryckbärande anordning

Vid installations-, reparations- och ändringsarbeten på en tryckbärande anordning samt sådan sammanfogning av tryckbärande anordningar vars överensstämmelse med kraven inte har visats ska de allmänna säkerhetskraven enligt 5 § iakttas. Om de väsentliga säkerhetskraven enligt 14 §

Betänkande EkUB 14/2017 rd

tillämpas på den tryckbärande anordningen, ska även dessa krav iakttas vid installations-, reparations- och ändringsarbeten. Överensstämmelsen med kraven för sådan svetsning, värmebehandling eller annan slags ändring av egenskaperna som påverkar trycktåligheten vid sammanfogning av tryckbärande anordningar ska visas med lämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid installations-, reparations- och ändringsarbeten som påverkar trycktåligheten samt om tillämpning av förfarandet på visande av i 1 mom. avsedd överensstämmelse med kraven vid sammanfogning av tryckbärande anordningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

86 §

Bestämmelser som ska tillämpas på tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på påfyllning, tömning och annan användning av tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar. Lagen om transport av farliga ämnen tillämpas på periodisk besiktning av tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar.

88 §

Grundläggningsplan för påfyllningsanläggning och idrifttagning av anläggning

Besiktning behövs inte efter idrifttagningsbesiktningen, om Säkerhets- och kemikalieverket utför periodiska besiktningar vid påfyllningsanläggningen avseende påfyllning av ämnet i fråga med stöd av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

89 §

Påfyllning av transportabla tryckbärande anordningar och tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar

En transportabel tryckbärande anordning ska fyllas på i en påfyllningsanläggning som avses i 87 §.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom.

1) får en transportabel tryckbärande anordning vars volym är högst 450 liter fyllas på från en annan transportabel tryckbärande anordning vars volym är högst 450 liter,

2) får en flaska för andningsapparater som är gjorda för att bäras eller hållas av en person eller för användning i räddningsverksamhet fyllas på vid en påfyllningsplats som avses i 90 §, och

3) en gasflaska vars volym är högst 15 liter fyllas på vid en påfyllningsplats som avses i 90 §.

Före påfyllningen ska det säkerställas att den transportabla tryckbärande anordningen och dess utrustning är i användbart skick och att fristen för följande besiktning inte gått ut.

Betänkande EkUB 14/2017 rd

En transportabel tryckbärande anordning får fyllas på endast med ett ämne som den har godkänts och märkts för. Risker för överfyllning av den tryckbärande anordningen ska vara förhindrad på ett tillförlitligt sätt.

90 §

Påfyllningsplats

Ägaren eller innehavaren av den utrustning som används för påfyllning av i 89 § 2 mom. 2 och 3 punkten avsedda transportabla tryckbärande anordningar eller tryckbärande anordningar av samma slag som transportabla tryckbärande anordningar ska begära att ett besiktningsorgan bedömer påfyllningsplatsen innan utrustningen tas i drift. Efter idrifttagningen ska påfyllningsplatsen bedömas med minst sex års intervaller.

— — — — —

13 kap.

Militära tryckbärande anordningar samt tryckbärande anordningar som är fast installerade i försvarsmaktens och försvarsministeriets särskilt skyddade objekt

97 a §

Försvarsmaktens register över tryckbärande anordningar

Försvarsmakten för ett register över tryckbärande anordningar, vilket omfattar militära tryckbärande anordningar samt tryckbärande anordningar som är fast installerade i försvarsmaktens eller försvarsministeriets särskilt skyddade objekt. Försvarsmakten svarar för de uppgifter som avses i 77 § 1 mom. när det gäller registret. I försvarsmaktens register över tryckbärande anordningar antecknas de uppgifter som avses i 77 § 2 mom. I fråga om tryckbärande anordningar i försvarsmaktens fartyg ska dock inte namn på och personbeteckning för de driftsövervakare som avses i 77 § 2 mom. 4 punkten antecknas i registret. I fråga om andra tryckbärande anordningar ska driftsövervakarens födelsetid antecknas i registret i stället för personbeteckningen.

110 §

Ikraftträdande

— — — — —

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller i beslut som meddelats med stöd av den gamla lagen hänvisas till den gamla lagen, ska hänvisningen anses avse en hänvisning till denna lag.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 14/2017 rd

Helsingfors 24.10.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen blåa
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Martti Mölsä blåa
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Joakim Strand sv.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.